

Висновки. Побудова та реалізація «Дорожньої карти енергоефективності в Україні» надає змогу не лише свідомо рухатися до поставленої мети крок за кроком, а й досягати конкретних результатів після впровадження кожного кроку, зрештою, контролювати всі процеси у сфері енергозбереження та енергоефективності.

Список використаних джерел

1. Гільорме Т. В. Обґрунтування управлінських рішень щодо запровадження технологій енергозбереження на промислових підприємствах: теорія, методологія, практика : монографія. Запоріжжя : КПУ, 2020. 300 с.
2. Adams S., Klobodu E. K. M., Apio A. Renewable and non-renewable energy, regime type and economic growth. *Renewable Energy*. 2018. Vol. 125. P. 755–767.
3. Operation optimization of a distributed energy system considering energy costs and exergy efficiency / Di Somma M., Yan B., Bianco N. et al. *Energy Conversion and Management*. 2015. Vol. 103. P. 739–751.
4. Енергетична ефективність України. Кращі проектні ідеї. Проект «Професіоналізація та стабілізація енергетичного менеджменту в Україні» / Уклад.: С. П. Денисюк, О. В. Коцар, Ю. В. Чернецька. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2016. 79 с.

МОНІТОРИНГ НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНОГО СУПРОВОДУ ІННОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

**Світлана Черемісіна, д. е. н., доцент
ННЦ «Інститут аграрної економіки»
Володимир Россоха, д. е. н., професор
НУ «Києво-Могилянська академія»**

Вступ. Універсального сценарію інноваційного розвитку економіки для всіх країн не існує. Досягти його можна завдяки формуванню національної інноваційної системи, яка б забезпечувала концентрацію зусиль на виконанні вимог і завдань економіки. Важливе місце в ній займає інноваційна система АПВ. Результативність функціонування національної інноваційної системи залежить від соціально-економічних, організаційних і правових умов, що забезпечують сприятливе середовище для ефективного відтворення, розвитку і використання науково-інноваційного потенціалу, впровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій, виробництва й реалізації нових видів продукції [3].

Результати дослідження. Перехід на інноваційну модель розвитку будь-якої країни є складним процесом, який потребує розв'язання низки завдань. Серед них для України важливо виділити такі [1]:

- формування інноваційного клімату для успішного поєднання освіти, науки і виробництва;
- створення потужної системи фінансування інноваційної діяльності внаслідок різних джерел надходження коштів;
- стимулювання розвитку науково-дослідної діяльності та комерціалізації результатів дослідження;
- розширення попиту на інноваційну продукцію з боку суб'єктів господарювання;
- заохочення виробників до використання новітніх розробок;
- удосконалення інфраструктури ринку інновацій;
- забезпечення на всіх рівнях інформаційно-консультаційної підтримки інноваційної діяльності.

Якісні перетворення в аграрній сфері економіки на засадах інноваційно-технологічного розвитку досягаються шляхом зростання продуктивних сил при одночасному вдосконаленні господарського механізму ведення сільського господарства, взаємодіючих з ним галузей і агропромислового виробництва в цілому. Вони потребують постійного впровадження й наукового супроводу використання досконаліших технологій виробництва й перероблення сільськогосподарської продукції, поліпшених сортів культур і порід тварин, нових машин, прогресивних організаційно-економічних моделей виробництва, сучасних інформаційних технологій та інших нововведень [1; 2].

Інноваційне відтворення АПВ України відбувається вкрай повільно. Все ще на етапі розроблення й удосконалення перебуває інституціональне забезпечення інноваційної діяльності в аграрній сфері, формування організаційно-інноваційних структур, інститутів з продукування й організації впровадження інновацій.

Практика стратегічного планування інноваційного розвитку економіки з упровадженням програмно-цільових методів управління і детально розробленими шляхами його реалізації не підтримується системою ефективних механізмів і методів координації науково-технологічної діяльності, чіткої орієнтації на результативність заходів у визначений проміжок часу в умовах обмеженості ресурсного забезпечення [4].

Хаотичність трансформаційних процесів у сфері управління науково-інноваційною діяльністю унеможливорює ведення ефективної довгострокової інноваційної політики, що призводить до погіршення стану науки й інновацій. Програмними документами передбачені нові форми державної підтримки сільського господарства, але в основному зберігаються наявні економічні умови, що призводить до тривалого кризового стану аграрного сектору економіки [3]. Недостатність виділених ресурсів стає однією з головних причин нестабільної діяльності установ Національної академії аграрних наук

України, непослідовності заходів реструктуризації наукової сфери щодо інтелектуальної власності, маркетингу й трансферу інновацій. Пропоновані моделі взаємодії науки й виробництва (НВО, НВС, ВС тощо) повною мірою не задовольняють потреби аграрної науки й сільськогосподарського виробництва.

Деяке поліпшення динаміки науково-технологічного рівня сільськогосподарського виробництва, що спостерігається в останні роки, не відшкодовує понесені в роки реформ втрати щодо забезпечення інноваційного процесу, насамперед у господарській ланці. При комплексному здійсненні необхідних заходів компенсації негативних наслідків глобальної трансформації всієї економічної системи, незворотних змін діючих вертикальних і горизонтальних зв'язків між суб'єктами господарювання, їх жорсткої ієрархічної підпорядкованості, завданням аграрної науки стала варіантність перспектив розв'язання тих чи інших проблем, що постають перед агропромисловим виробництвом.

Ефективність інноваційної діяльності залежить від співпраці науковців і виробників, їх зацікавленості в кінцевому результаті з урахуванням реалій інноваційної економіки, створення збалансованого організаційного простору, наявності інтегрованих у виробництво науки й освіти, інфраструктури, забезпечення комерціалізації інноваційної продукції (табл. 1).

Таблиця 1

Організаційне забезпечення комерціалізації інноваційної продукції аграрного сектору

Шляхи організаційного забезпечення	Ухвалення ключових управлінських рішень
Забезпечення науковим потенціалом	Розвиток фундаментальних і прикладних досліджень
	Розвиток інноваційних структур
	Формування інноваційних бізнес-структур
Об'єднання науки і виробництва	Створення і розвиток орієнтованих на потреби виробництва і ринку інноваційних структур (спін-офф-фірми, агротехнологічні платформи)
Державна підтримка інноваційних пропозицій	Обмін кадрів
	Державні наукові й освітні установи та наукові інститути фірм
	Створення кластерної мережі для державно-приватного співробітництва
	Пропозиції щодо вдосконалення інноваційної діяльності
Оцінка комерційних результатів інноваційних розробок	Розвиток механізмів інноваційного посередництва між державою, наукою, освітою, бізнесом щодо організації трансферу технологій

Джерело: [2].

Висновки. Прискорення інноваційних процесів й підвищення інтелектуальної активності потребує створення замкнених інноваційних циклів фінансового, інтелектуального та соціального капіталів, які функціонують у межах інноваційної системи – умовно автономного,

рівноважно впорядкованого середовища, що контролює замкнені цикли фінансового, інтелектуального та соціального капіталів і формує відкритий, немонополізований науковий простір.

Цілісність інноваційної системи забезпечується сукупністю принципів, правил, законодавчо закріплених норм, що визначають форму і зміст впорядкованого комплексу відносин, що виникають у процесі виробництва, розподілу, обміну і споживання. Проте будь-яка система може збалансовано розвиватися доти, поки вона здатна перетворювати динаміку своєї діяльності в продуктивну взаємодію шляхом самоорганізації, вдосконалення та впорядкування своїх структур.

Список використаних джерел

1. Баян А. В. Проблеми інноваційної діяльності в аграрній сфері та шляхи їх розв'язання. *АгроІнКом*. 2013. № 7–9. С. 44–47.
2. Коробка В. М. Управління комерціалізацією інноваційної продукції аграрного сектору : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.00.03. Київ, 2016. 20 с.
3. Лобас М. Г., Россоха В. В., Соколов Д. О. Управління інноваційно-технологічним розвитком агросфери. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2016. 404 с.
4. Prospects for technological development of grain production in Ukraine / Svetlana Cheremisina, Vladimir Rossokha, Inna Salo et al. *IOP Conf. Series: Earth and Environmental Science*. 2022. Vol. 1010. doi.org/10.1088/1755-1315/1010/1/012020.

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗОВНІШНІХ ЗАГРОЗ

**Надія Дацій, д. н. держ. упр., професор
Поліський національний університет**

Вступ. З початком військової агресії росії щодо України закінчилася епоха відносної стабільності, сталася фактична аварія світової системи безпеки. Значні перетворення на політичній карті світу створили нові геополітичні умови, що призвели до реанімації старих та виникнення нових конфліктних ситуацій. Загострюється боротьба між окремими країнами за глобальне та регіональне лідерство, у тому числі за володіння природними ресурсами. Форми цієї боротьби різні, але її жорстокість та безкомпромісний характер свідчать про актуалізацію питань забезпечення національної безпеки для кожної держави окремо, проблем виживання та розвитку у новому тисячолітті.